

#kohdataan

#jutellaan

#tehdään

#opitaan

#jaetaan

Ajatuksia uusien ihmisten kohtaamisesta

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

Maaseudun Sivistysliitto MSL on valtakunnallinen aikuiskoulutus- ja kulttuurijärjestö, jonka erityistä osaamista on kansalaisvaikuttamisen vahvistaminen ja ihmisten osallisuuden ja oman aktiivisuuden tukeminen oman lähiyhteisönsä kehittämisessä ja elinvoimaisuuden lisäämisessä.

Arjen kohtaamiset ovat avainasemassa kotoutumisessa. MSL:n koto-kortit helpottavat yhdistysten ja järjestöjen työtä muualta muuttaneiden mukaan ottamisessa. Koto-korttien avulla kohdataan ihminen ihmisenä, jutellaan, tehdään ja opitaan yhdessä, sekä jaetaan omasta osaamisesta.

Kortit on luotu Vastaanottava Tunturi-Lappi -hankkeessa, joka toimi vuosina 2016-2018 Kolarin, Kittilän, Muonion ja Enontekiön kunnissa. Lisää MSL:n hankkeista ja toiminnasta, sekä yhteystiedot löytyvät:

<https://msl.fi/osallisuus/yleista/>

Tunturi-Lappi

#kohdataan

1. Tervehdi! Hymyile! Kysy, mitä sinulle kuuluu? Sen ihmeempää ohjetta vieraiden ihmisten kohtaamiseen ei ole.
2. Haasta itsesi tutustumaan ventovieraaseen ihmiseen. Se kannattaa!
3. Olemme kaikki erilaisia. Jokaisella on oikeus olla oma itsensä. Omia mielipiteitä saa olla, eikä niitä tarvitse muuttaa jokaisen kohtaamisen jälkeen. Omia mielipiteitä on hyvä kuitenkin pystyä perustelemaan.

Moniarvoinen ja aktiivinen kansalaisuus lähtee toisten ihmisten kohtaamisesta. Paikallisyhteisössä ihmisellä on tilaa olla ihminen; samanlainen ja samanarvoinen. Ihminen on ihminen, vaikka olisi kotoisin eri kulttuurista, kasvatettu eri uskontoon, tai puhuisi eri kieltä.

Aktiivinen kansalaisuus vaatii myös oman itsensä kohtaamista ja omien arvojen kuuntelemista. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen ei ole mahdollista ilman selkeyttä siitä, mitä itse arvostaa ja mihin suuntaan haluaa asioita viedä.

Avoimuus ei tarkoita omien mielipiteiden muokkaamista jokaisen kohtaamisen jälkeen. Avoimuus tarkoittaa omien mielipiteiden perusteltua esittämistä ja pohdintaa, sekä vastakkaisten mielipiteiden kuuntelemista perusteluineen. Ihmisten omaehtoinen kasvu ja keskinäinen yhdenvertaisuus luovat pohjan paikalliselle, kansalliselle ja maailmanlaajuiselle osallisuudelle ja vastuulle.

#kohdataan

#jutellaan

#tehdään

#opitaan

#jaetaan

#jutellaan

1. Voit viestiä toisen ihmisen kanssa ilman yhteistä kieltäkin. Käytä kuvia kertomaan, mitä haluat sanoa. Rohkaise toista käyttämään myös kuvia. Piirrä! Näyttele elein ja ilmein!

2. Yritä valita helppoja sanoja. Käytä myös lyhyitä lauseita. Kokeile uudestaan ja uudestaan!

3. Luota siihen, että vähäinenkin suomen kieli vie pitkälle. Jokainen sana kehittää kielitaitoa. Anna aikaa. Alussa voit puhua hitaasti ja selkeästi. Myöhemmin puhu ihan tavallista arkikieltä. Alussa kun suomi on vielä vierasta, netistä löytyy sanakirjoja ja käännösohjelmia, joita voi käyttää mm. puhelimella.

Eleet, ilmeet, kehonkieli – kaikki kertovat enemmän tunteistamme ja ajatuksistamme kuin monta hyvin harkittua sanaa. Ei siis kannata murehtia turhaan, osaako viestiä oikein. Enemmän kannattaa keskittyä siihen, mikä tavoite viestinnällä on.

Merkitysten löytäminen vaatii työtä samaa kieltä puhuvienkin kesken. Mitä enemmän on yhteistä jaettua taustatietoa, sitä helpompaa merkityksiä on ymmärtää. Tavalliset arkiset viestintätilanteet ovat täynnä epäselvyyksiä ja puhekielisiä elementtejä. Siksi kielen oppijan on aluksi vaikea päästä kärryille, mistä puhutaan.

Vierasta kieltä voi oppia vain käyttämällä sitä. Vaikka on kohteliasta yrittää puhua vieraskielisen omaa kieltä tai mahdollista yhteistä kieltä, on silti hyvä muistaa, että ainoastaan käyttämällä suomea tuet suomen kielen oppimista. Suomen kieltä voi oppia kielikurssilla, mutta arjessa käyttämällä siitä tulee luonteva viestinnän väline. Siksi arkikielen merkitys on valtava kotoutumisen edistäjänä.

#kohdataan

#jutellaan

#tehdään

#opitaan

#jaetaan

#tehdään

1. Yhdessä tekeminen on kivaa. Yhdessä tekeminen synnyttää osallisuutta ja luottamusta. Välitä nämä tunteet myös yhteisön uusille jäsenille yhdessä tekemisen kautta.

2. Kokeile ajatusleikkiä: tänään minulle kaikki on uutta. Kenen puoleen käännyt? Mitä tukea tarvitset kaiken sen tekemiseen, mitä nyt teet ongelmitta?

3. Kerro uusille tulijoille avoimesti, mitä tapahtuu. Pyydä mukaan, näytä miten toimitaan. Anna tehtäviä ja opasta tarvittaessa kädestä pitäen. Luota rohkeasti uusiin yhteisösi jäseniin. Ole itsekin luottamuksen arvoinen.

Yhteisöllisyys ei synny itsestään, vaan vaatii yksilöiden sitoutumista. Yhteisöllisyys perustuu ennen kaikkea luottamukseen ja osallisuuteen. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden taustalla on yksilön kuulluksi ja nähdyksi tulemisen tarve.

Järjestöjen ja yhdistysten toimintaperiaatteet ja tavoitteet eivät ole kaikille itsestään selviä. Monissa maissa järjestötoiminta voi olla kiellettyä tai yksinomaan poliittisesti värittyä. Ideologiat ja ismit luovat mielikuvia ja herättävät ennakkoluuloja puolin ja toisin. Vaikuttamisen kanavat kansalaisyhteiskunnassa eivät avaudu hetkessä. Ne vaativat tietoa ja uskallusta lähteä mukaan.

Monien yhdistysten ja järjestöjen toiveena on uusien jäsenten saaminen. Tehtävien jakaminen ja niihin opastaminen kädestä pitäen on askel yhteisön kasvuun. Maailma muuttuu, yhteisöt siinä mukana.

#kohdataan

#jutellaan

#tehdään

#opitaan

#jaetaan

#opitaan

1. Kysy! Kysy! Kysy! Kysy avoimia kysymyksiä: miksi, miten, miltä tuntuu?
2. Kysy joltain, joka oikeasti tietää. Kysy mieluiten ihmiseltä itseltään. Kysy suoraan, kysy lisää, kysy rohkeasti. Kysy myös itseltäsi aika ajoin, tiedätkö asiasta todella jotain vai luuletko vain tietäväsi?
3. Opit enemmän, jos asetut toisen kenkiin, katsot asiaa eri näkökulmasta. Mieti, miksi itse ajattelet asioista jollain tietyllä tavalla ja miksi toinen näkee ne eri lailla?

Ihminen oppii uutta koko elämänsä ajan. Oppiminen ulottuu kaikille elämän osa-alueille, ja koulumaailma on siitä vain pieni osa. Jokainen mielenkiintoinen kysymys, jokainen kohtaaminen uusien ihmisten kanssa on oppimista arjessa parhaimmillaan. Myös haastavat kohtaamiset tukevat oppimista, silloinkin kun joutuu pohtimaan vieraita näkemyksiä.

Asioiden – ja ihmisten – luokittelu on ihmiselle tyypillinen tapa hahmottaa ympäröivää todellisuutta. Varsinkin arjen kiireen keskellä uudet ihmiset ja tilanteet tulevat helposti luokitelluksi nopeimmalla mahdollisella tavalla. Aina nämä mielen oikopolut eivät ole sinänsä paha asia. Kuitenkin voi tehdä hyvää havaita ja tunnistaa omat oikopolkunsa.

Lähiympäristö avautuu itsellekin uudella tavalla, jos rohkenee selvittää, miltä asiat eri näkökulmista näyttävät ja mitä ne merkitsevät jollekin toiselle ihmiselle.

#kohdataan

#jutellaan

#tehdään

#opitaan

#jaetaan

#jaetaan

1. Sinun arkielämän asiantuntijuutesi on tärkeää. Sinä osaat ja tiedät joka päivä merkityksellisiä asioita. Kerro niistä eteenpäin!
2. Eri paikoissa toimitaan eri tavoin. Sinä tiedät ja tunnet parhaiten, miten sinun ympäristössäsi toimitaan. Jos haluat, että uudet tulijat oppivat toimimaan itsenäisesti paikallisten tavoin, näytä ja kerro heille, miten sinä täällä toimit!
3. Kaikkea ei tarvitse sanoa, paljon voit näyttää myös yhdessä tekemällä. Lopputulos on tärkeintä. Omista voimavaroistamme rakennamme yhdessä hyvän arjen.

Paikallisuus näkyy vahvasti suomalaisessa arjessa. Paikalliset toimintamallit ja hyväksi todetut ratkaisut ovat osa arjen asiantuntijuutta. Paikallisuus maaseudulla, taajamissa ja kaupungissa näkyy selviytymiskeinojen rikkautena. Erilaisuus on rikkautta – jo Suomen sisällä. Tämän rikkauden tunnistaminen auttaa muualta muuttaneita ymmärtämään meitä suomalaisia.

Suomalaisen arjen käytäntöjen näkyväksi tekeminen alkaa arjen pienistä asioista. Monet asiat ovat meille tuttuja, jopa itsestään selviä. Meille kaikkein tutuimmat asiat voivat olla muualta muuttaneille aivan vieraita.

Hiljaisen tiedon siirtyminen helpottaa monin tavoin arjessa selviytymistä. Jokaisella meistä on valtavasti tietoa merkityksellisistä arkisista asioista tässä ja nyt. Yhdessä tekemisen kautta jaamme myös arkielämän tietoa.

#kohdataan

#jutellaan

#tehdään

#opitaan

#jaetaan